
ling op onzen naam in druk zou komen. Dit nu mag m.i. niet'.³¹

F.L. Rutgers als modern bezorger en gebruiker van de Wezelse artikelen

Drie van de vijf voorwaarden waarop Rutgers in juni 1885 de opdracht aannam, zijn hier belangrijk: 1. de uitgave zou alleen de authentieke teksten bevatten, zonder verdere inleidingen of toelichtingen, 'tenzij dan van zuiver kritischen aard, ... opdat het objectief karakter van de Werken ... bewaard blijve'; 2. op de uitgave zouden geen rechten mogen rusten, zodat het ieder vrij zou staan die te herdrukken, 'en er *alsdan* natuurlijk zijne eigene beschouwingen aan toe te voegen'; 3. de uitgave zou tegen een billijke prijs in de handel moeten komen, zodat naast de nog geen vijftig Marnix-leden ook niet-leden zouden kunnen profiteren, m.n. de 'ruim 200 belangstellenden' voor de nieuwe, door de theologische faculteit van de VU opgezette reeks, de *Bibliotheca Reformata*. Je zou Rutgers een vroeg pleitbezorger van 'open access' kunnen noemen. Graag zag hij bovendien illustraties opgenomen: facsimiles van de ondertekeningen van de samenkomst te Wezel en van de synoden van 1574 en 1578. Dat Rutgers reeds langer met Wezel bezig was, blijkt uit het feit, dat hij al in november 1885 met drukken hoopte te kunnen beginnen. Vanwege het vertrek van de hoogleraar F.W.J. Dilloo eind 1885, waardoor Rutgers plots ook Oude Testament moest doceren, en met name vanwege zijn aandeel in de Doleantiestrijd, zou het uiteindelijk tot najaar 1889 duren eer de *Acta* zowel als deel 1.4 van de Werken der Marnix-Vereeniging bij Kemink en Zoon te Utrecht alsook onder het impressum van Martinus Nijhoff uitkwamen. Beide edities verschenen evenwel zonder facsimiles.³²

Wie nu Rutgers' *Acta* doorneemt, ziet dat deze precies heeft gedaan wat hij had aangegeven. Hij heeft L.J.F. Janssens 'foutieve en gebrekkige' (zo Rutgers) tekst van 1834 gecollationeerd aan de hand van het origineel in het Oud-Synodaal Archief. Daarmee was hij na Hooijer de tweede Wezeleitor die in eigen persoon autopsie pleegde. Omdat hij, anders dan Hooijer, zich daarbij niet beperkte tot de ondertekeningen, ontdekte hij de feilen van Van Renesses vertaling, die naast vertaalfouten ook omissies vertoonde. Omdat sinds 1664 steeds diens indeling in hoofdstukken en artikelen was gevolgd, nam Rutgers die (zij het tussen tekststaven) in zijn eigen editie over. Omdat hij slechts de authentieke tekst wilde geven, bracht hij die onder een neutraal opschrift: 'De artikelen van de samenkomst te Wezel, 3 November 1568', of korter: 'de Wezelsche artikelen'. Over 'synode' of 'convent' liet hij zich niet uit; wel stelde hij dat bedoelde artikelen 'den 3^{en} November ... te Wezel door betrekkelijk velen [sic! jv] zijn getekend'. Dat Rutgers de artikelen

³¹ Vree, 'Marnix-Vereeniging', 416, 419v., 447-449, 452-454, 456, 459-461.

³² Vree, 'Marnix-Vereeniging', 461-465.